

વડલાની છાંચડી અને વીરજીની ડાયરી

Anand Sawlani

અમદાવાદના ભીડભાડવાળા ટ્રાફિક અને શેરબજારના સતત બદલાતા લાલ-લીલા આંકડાઓ જોઈને યુવાન સમર ખૂબ જ ચિંતિત અને મૂંઝાયેલો બેઠો છે. તે પોતાના કમ્પ્યુટર સ્ક્રીન સામે માથું પકડીને વિચારમાં ડૂબેલો છે કે પોતાના પરિવારના ભવિષ્યને સુરક્ષિત કરવા માટે સાચો રસ્તો કયો છે. ઓફિસની બારી બહાર આકાશમાં ઉડતી પતંગો તેને તેના બાળપણના ગામડાની યાદ અપાવે છે.

પોતાની મૂઝવણનો ઉકેલ શોધવા સમર પોતાના વતન ધંધુકા ગામમાં આવે છે જ્યાં તેના વડીલ દાદા વીરજી એક વિશાળ અને ઘટાદાર વડલાના વૃક્ષ નીચે ખાટલા પર બેઠા છે. સાંજના સોનેરી તડકામાં વીરજી દાદા હાથમાં એક જૂની કાપડની ડાયરી રાખીને ગરમ ચાની ચુસ્કી લઈ રહ્યા છે અને સમરને હસીને પોતાની પાસે બોલાવે છે. ગામડાની શાંતિ અને મંદિરની ઘંટડીઓનો અવાજ વાતાવરણમાં એક અનોખો સંતોષ ઘોળે છે.

વીરજી દાદા સમરને જમીનમાંથી ફૂટતો એક નાનો અંકુર બતાવે છે અને સમજાવે છે કે જેમ રોજ નાનું નાનું પાણી પાવાથી નાનો છોડ એક દિવસ મોટો વડલો બને છે તેમ જ નાની અને નિયમિત બચત એટલે કે એસઆઈપી સમય જતાં મોટું ભંડોળ બને છે. સમર દાદાની વાત ખૂબ જ ધ્યાનથી સાંભળી રહ્યો છે અને તેને સમજાય છે કે ઉતાવળ કરવાથી વૃક્ષ ફ્યારેય મોટું થતું નથી પણ રોજની શિસ્ત જરૂરી છે.

જ્યારે ગામમાં ભારે વરસાદ અને વાવાઝોડું આવે છે ત્યારે શેરબજારના કડાકાની જેમ આખું ગામ ચિંતામાં મુકાય છે અને સમર પણ ગભરાઈને પોતાની બધી બચત ઉપાડી લેવાનું વિચારે છે. પરંતુ વીરજી દાદા તેનો હાથ પકડીને શાંત રાખે છે અને સમજાવે છે કે વાવાઝોડામાં જે વૃક્ષો પોતાના મૂળ મજબૂત રાખે છે તે જ પછીથી મીઠા ફળો આપે છે, બજારના ડરથી ક્યારેય ગભરાવું જોઈએ નહીં.

વરસાદ પૂરો થતાં જ જ્યારે ગામમાં બજાર ભરાય છે ત્યારે વીરજી દાદા સમરને ટ્રેક્ટર ખરીદવા અને નવી જમીન લેવાની તક વિશે સમજાવે છે જે લમ્પ સમ ઈન્વેસ્ટમેન્ટ સમાન છે. દાદા કહે છે જ્યારે બજારમાં મંદી હોય ત્યારે સસ્તા ભાવે સારી વસ્તુ ખરીદવા આ જ સાચી વ્યાપારી કોઠાસૂઝ છે જે ભવિષ્યમાં મોટો નફો આપે છે.

વર્ષો વીતતા જાય છે અને સમરના લગ્ન થાય છે, તેને ત્યાં એ સુંદર દીકરીનો જન્મ થાય છે અને તે પણ દાદાના કહેલા રસ્તે ચાલી સતત રોકાણ ચાલુ રાખે છે. પંદર વર્ષ પછી સમરનું નાનું ઘર હવે એ મોટા આધુનિક મકાનમાં બદલાઈ ગયું છે અને તેનો આખો પરિવાર દિવાળીના તહેવારમાં રંગોળી બનાવીને ખુશીઓ મનાવી રહ્યો છે, જે તેમની દીર્ઘકાલીન મજબૂત આર્થિક સ્થિતિ દર્શાવે છે.

હવે વીરજી દાદા ઘણા વૃદ્ધ થયા છે અને વડલાના વૃક્ષ પર અસંખ્ય પાકાં લાલ ફળો આવ્યા છે જે પક્ષીઓ મધુર અવાજે ખાઈ રહ્યા છે. દાદા સમરને સમજાવે છે કે આ જ સિસ્ટમેટિક વિથડ્રોઅલ પ્લાન એટલે કે એસડબલ્યુપી છે જેમાં આખું વૃક્ષ કાપ્યા વગર માત્ર તેના પાકેલા ફળોનો આનંદ લઈને નિવૃત્તિ પછીનું જીવન ગૌરવભરે જીવી શકાય છે.

સમર પોતાના પિતા અને પરિવાર સાથે બેસીને જૂની ડાયરી ખોલે છે અને જુએ છે કે વર્ષો પહેલા વાવેલા નાના બીજ આજે કરોડોની સંપત્તિમાં ફેરવાઈ ગયા છે જે કમ્પાઉન્ડિંગનો ચમત્કાર છે. સમરન આંખોમાં આદર અને આશ્ચર્યના આંસુ આવી જાય છે કારણ કે તે સમજાય છે કે દાદાએ માત્ર પૈસા નહીં પણ આખા પરિવાર માટે એ અખંડ આર્થિક વારસો તૈયાર કર્યો છે.

વીરજી દાદા શાંતિથી પોતાની આંખો બંધ કરે છે અને સમરના હાથમાં પોતાની એ પવિત્ર ડાયરી અને પેન સોંપી દે છે, જે નાણાકીર શિસ્ત અને પરિવાર પ્રત્યેના પ્રેમના હસ્તાંતરણનું પ્રતીક છે. સમર દાદાના પગે લાગે છે અને વચન આપે છે કે તે આ જ્ઞાન અને સંસ્કારોને પોતાની આવનારી પેઢી સુધી અકબંધ રાખશે.

વાર્તાના અંતમાં સમર હવે પોતે એક પરિપક્વ પિતા તરીકે પોતાની દીકરી સાથે એ જ વિશાળ વડલાની નીચે બેઠો છે અને તેને પતંગ ચગાવતા ચગાવતા જીવન અને લક્ષ્ય તરફ આગળ વધવાની પ્રેરણા આપી રહ્યો છે. પૃથ્ઠભૂમિમાં સૂર્યાસ્તનો ભવ્ય નજારો છે અને હવામાં એક ઊંડી શાંતિ, વિજય અને સુરક્ષિત ભવિષ્યનો અતૂ ભરોસો દેખાઈ રહ્યો છે.